

بسمه تعالی

نهضت آزادی ایران
تاسیس ۱۳۴۰

۱۸۸۱

۱۳۸۳/۶/۸

انتخابات آینده ریاست جمهوری

در سال آینده، دومین دوره ریاست جمهوری آقای سیدمحمد خاتمی به پایان خواهد رسید. باتوجه به عملکرد شورای نگهبان در حذف نامزدهای اصلاح‌طلبان در انتخابات مجلس هفتم و تنزل میزان مشارکت مردم در دومین انتخابات شورای شهر و مجلس هفتم که باعث واکنش‌های بین‌المللی برای به زیر سؤال بردن مشروعیت نظام شده است، انتخابات سال آینده ریاست جمهوری از حساسیت زیادی برخوردار خواهد بود. از سویی، اصلاح‌طلبان تلاش می‌کنند که این بخش از قدرت سیاسی را از دست ندهند و از سویی دیگر، اقتدارگرایان با انگیزه یکپارچه کردن حکومت، چشم به تنها کرسی قدرت باقیمانده در دست اصلاح‌طلبان دارند تا با بازپس‌گیری آن تمامی ارکان حکومت را در دست خود داشته باشند. در چنین مقطع حساس ملی، نهضت آزادی ایران لازم می‌بیند که نکات زیر را با ملت شریف ایران در میان گذارد.

۱ - انتخابات آزاد و پیش‌نیازهای آن

پیش‌نیازهای انتخابات آزاد و منصفانه تحقق حقوق و آزادی‌های اساسی ملت، برطبق اصول مصرح در فصل سوم قانون اساسی و بیانیه‌های جهانی، که ایران آنها را امضا کرده و به رعایت آنها متعهد است، می‌باشد. در یک جامعه بسته سیاسی و در شرایط تعطیل گسترده روزنامه‌ها، بازداشت فعالان سیاسی، روزنامه‌نگاران، حقوق‌دانان و دانشجویان، وعده برگزاری انتخابات آزاد وعده‌ای توخالی و غیرممکن است. بنابراین، به نظر

نهضت آزادی ایران، آزادی زندانیان سیاسی، لغو تعطیل روزنامه‌ها، آزادی برگزاری اجتماعات، آزادی فعالیت احزاب معترض تنها راه اثبات اراده حاکمیت بر برگزاری انتخابات آزاد، سالم و رقابتی است.

۲ - ضرورت شرکت یا عدم شرکت در انتخابات

یک دیدگاه این است که در شرایطی که بنابه گفته آقای خاتمی، رئیس جمهور از نظر محافظه‌کاران چیزی بیش از نقش یک تدارکاتچی برای سایر نهادها نیست و نهادهای دیگر عموماً انتصابی بوده، به تناسب اختیاراتی که دارا هستند مسئولیتی به لحاظ پاسخ‌گویی در برابر مردم برای خود قائل نیستند. شرکت در انتخابات ریاست جمهوری و برگزیدن کسی که در بهترین حالت نقشی بیش از یک مسؤول تدارکات نمی‌تواند از او انتظار داشت، چیزی جز تکرار تجربه‌ای شکست خورده نیست و با حضور در این گونه انتخابات نمی‌توان امیدی به بهبود و اصلاح امور داشت. در مقابل، دیدگاه دیگری وجود دارد، مبنی بر این که سمت‌گیری و مشارکت در هرگونه انتخاباتی - مانند انتخابات ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی یا شورای شهر - را باید در رابطه با فرآیند اصلاحات تفسیر کرد. بدین معنا که شرکت در انتخابات به مثابه فرصت طرح مطالبات مردم، بالا رفتن آگاهی سیاسی آنان و نقد عملکرد حاکمان است و مردم‌سالاری بدون شکل‌گیری زیرساختهای اساسی، نهادهای مدنی و ... تحقق نمی‌یابد. هر یک از این مراکز قدرت، اگر از طریق ساز و کار انتخاب - و نه انتصاب - در اختیار نیروهای اصلاح‌طلب قرار گیرد، به منزله فضای تنفسی خواهد بود که می‌تواند به رشد نهال اصلاحات سرعت بیشتری بخشد. بی‌تردید، حتی با بسته شدن تمام منافذ قدرت بر روی اصلاح‌طلبان، حیات جنبش اصلاح‌طلبی، به دلیل آن که منطبق با خواست عمومی مردم است، ادامه خواهد یافت، لیکن هر یک از این مناصب قدرت که در دست نیروهای طرفدار دموکراسی (مردم‌سالاری) قرار گیرد به مانند پنجره‌ای شیشه‌ای خواهد بود که حکومت را در برابر دید مردم عریان‌تر نمایان خواهد ساخت، چرا که یکی از مظاهر دموکراسی شفاف شدن لایه‌های حکومت در برابر دیدگان مردم است.

برای مثال، با وجود انتقادات جدی که بر عملکرد آقای خاتمی در طول ۷ سال گذشته از نظر عدم استفاده بهینه از ظرفیت‌های موجود سیاسی جامعه در راستای پیشبرد جنبش اصلاحات و بهره‌گیری از ۲۳ میلیون رأی ملت و نیز عدم ایستادگی در برابر کسانی که برای

تأمین منافع گروهی خود، منافع و حتی امنیت ملی را بازیچه دست خود می‌سازند وارد است، نمی‌توان منکر شد که در همین دوره جنبش اصلاحات توانست از سطح یک نظریه به سطح یک استراتژی عملی رسیده، به درون جامعه راه یابد و اصولاً، مفهوم اصلاحات سیاسی در این سالها موضوعیت یافت و به گفتمان غالب در جامعه تبدیل شد. چه بسا اگر کسی غیر از آقای خاتمی بر صندلی ریاست جمهوری تکیه زده بود، بسیاری از مفاهیمی همچون حقوق بشر، حقوق شهروندی، دولت پاسخگو، قوه قضائیه مستقل و غیرسیاسی و مطبوعات آزاد، قانون‌گرایی و ... که اینک جزء فرهنگ سیاسی جامعه شده و تحقق آنها تبدیل به خواست عمومی گردیده است، هنوز از محدوده ذهن روشنفکران فراتر نرفته بود.

از نظر نهضت آزادی ایران، اجرای اصلاحات و برقراری دموکراسی در هر جامعه استبداد زده، مانند جامعه ما، فرآیندی زمان‌بر و دشوار است و باتوجه به هدف نهایی آن - که تغییر فرهنگ غالب بر جامعه و به تبع آن، فرهنگ غالب بر قوای حاکم است - نمی‌توان انتظار داشت که در چند سال به نتیجه دلخواه برسد. در عین حال، این موضوع نقد عملکرد اصلاح‌طلبان در طول سال‌های گذشته را منتفی نمی‌سازد و با ضرورت تحلیل و بررسی نقاط ضعف و کاستی‌های جنبش در این مدت منافاتی ندارد. برپایه این دیدگاه، در صورتی که بتوان امیدوار بود که در بستر انتخابات آینده ریاست جمهوری بتوان فضای تنفسی هر چند محدود برای جنبش اصلاحات فراهم شود، حضور در این انتخابات از نظر نهضت آزادی ایران یک ضرورت ملی خواهد بود.

۳ - شرایط و الزامات شرکت در انتخابات

حضور در انتخابات آتی ریاست جمهوری و حفظ این رکن قدرت در دست اصلاح‌طلبان منوط به آن است که نامزد مورد تأیید اصلاح‌طلبان بتواند از صافی شورای نگهبان بگذرد. در غیر این صورت، انتخاباتی که تنها گزینه آن کاندیدای جناح اقتدارگرا باشد، چیزی جز یک انتصاب - که تنها برای انطباق ظاهری آن با اصول قانون اساسی و قانع کردن نسبی افکار عمومی جهانی در قالب انتخابات انجام می‌گیرد - نخواهد بود و نهضت آزادی ایران قطعاً در چنین انتخاباتی مشارکت نخواهد داشت.

۴ - لزوم ارائه برنامه

به عقیده ما، نامزد اصلاح‌طلبان برای دور آینده ریاست جمهوری باید کسی باشد که علاوه

بر احراز شرایط قانونی، نه تنها اصول و ارزش‌های مردم‌سالاری را شناخته و بدانها معتقد باشد، بلکه برای پیشبرد جنبشی که در طول سال‌های اخیر برای برپایی دموکراسی در این سرزمین پا گرفته است، برنامه روشن و قابل اجرا داشته و بتواند این جنبش را با اقتداری بیش از گذشته و با تبیین و پیگیری راهکارهایی مناسب به پیش برد.

نهضت آزادی ایران با تأکید بر چنین ضرورتی در انتخابات نهمین دوره ریاست جمهوری، حمایت از نامزدهایی را که پایبندی و اعتقادشان به دموکراسی را آشکار نساخته و برنامه و راهکارشان را برای پیشبرد جنبش اصلاح‌طلبی ارائه نکرده‌اند به دور از درایت سیاسی و خردورزی می‌داند و معتقد است که نامزدهای ریاست جمهوری باید برنامه‌هایشان را در معرض قضاوت و گزینش مردم قرار دهند. مردم ایران در خرداد ماه سال ۷۶ به اتکای اعتقاد و شناخت آقای خاتمی از مردم‌سالاری - که از ضرورترین نیاز فعلی جامعه ما است - به ایشان رأی دادند، اما اکنون، باتوجه به تجربه ۷ سال گذشته، لازم است به نامزدی رأی دهند که علاوه بر اعتقاد و شناخت، برنامه و راهکارهای شفاف و واقع‌بینانه برای برقرار کردن و حفظ دموکراسی در جامعه داشته باشد.

باتوجه به این موضوع که حجم فشارهای خارجی بر حکومت ایران - به بهانه‌های واقعی یا واهی - پس از انتخابات مجلس هفتم به طور چشمگیری افزایش یافته است، می‌توان به رابطه میان عدم تحقق حاکمیت ملت، کاهش اعتبار و مشروعیت حکومت و افزایش فشارهای بین‌المللی پی برد. بدین لحاظ، ما از هم‌اکنون به اقتدارگرایان هشدار می‌دهیم که برگزاری انتخاباتی غیردموکراتیک برای دستیابی به کرسی ریاست جمهوری در سال آینده به بهانه یکپارچه کردن حکومت، بدون توجه به خواست عمومی مردم نتیجه و حاصلی جز افزایش بحران‌های داخلی و فشارهای خارجی و بار کردن هزینه‌های فزاینده بر منافع و امنیت ملی در پی نخواهد داشت و دوری از آن شرط تقوا، صداقت و وطن‌دوستی و نشانگر درایت و بینش سیاسی است.

نهضت آزادی ایران، به همه نیروهای سیاسی و مردم فداکار ایران اکیداً توصیه می‌کند که از همه توان خویش و امکانات قانونی برای دستیابی به حقوق اساسی و تأمین آزادی و سلامت واقعی انتخابات دوره نهم ریاست جمهوری بهره گیرند و بیشترین تلاش ممکن را برای برگزاری انتخاباتی آزاد، سالم و رقابتی به کار برند. و من ... التوفیق و علیه التکلان

نهضت آزادی ایران

<http://www.nehzateazadi.org>

:

mizan@nehzateazadi.org

: